

มุมศึกษา หาความสุข

บายทวงศ์

บ้านมีคนสูบบุหรี่... พื้นที่อันตรายที่สุดของทุกคน

ศ. นพ.รณชัย คงสกนธ์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ให้ข้อมูลระหว่างการประชุมวิชาการบุหรี่กับสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 18 “Tobacco and Lung Health” จัดโดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และภาคีเครือข่าย เพื่อรณรงค์สิ่งแวดล้อมในบ้านให้ปลอดจากควันบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้าที่เป็นภัยต่อสุขภาพ โดยเฉพาะสุขภาพของเด็กซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของสังคมไทยในอนาคต ว่า ศจย. ได้ศึกษาพบว่า มีครัวเรือนที่มีคนสูบบุหรี่ มากถึง 4,962,045 ครัวเรือน คนที่ไม่สูบบุหรี่จึงได้รับควันบุหรี่มือสองในบ้านโดยเฉลี่ยมากถึง 10,333,653 คน

มีผลการวิจัยที่สำคัญมากพบว่า ผู้หญิงที่มีสามีสูบบุหรี่ หรือผู้ที่ทำงานในสถานที่ที่มีคนสูบบุหรี่มีโอกาสเสี่ยงเป็นมะเร็งปอดเพิ่มขึ้น 24% และ 19% ตามลำดับเด็กทารกที่มีผู้ปกครองสูบบุหรี่มีโอกาสเกิดภาวะไหลตายเพิ่มขึ้น 2 เท่า มีโอกาสเกิดหลอดลมอักเสบหรือปอดอักเสบเพิ่มขึ้น 47% และมีโอกาสเป็นโรคหอบหืดเพิ่มขึ้น 39% จากการสำรวจปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทยทั่วประเทศ ในปี 2561 โดย ศจย. คณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี พบมีครอบครัวที่ถูกสำรวจถึง 49 % มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่ และพบมีความสัมพันธ์กับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขณะที่ รศ.นพ.อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า ควันบุหรี่เป็นมลพิษทางอากาศที่อันตรายที่สุดในบ้าน แม้ผู้ปกครองจะไม่ได้สูบบุหรี่ในบ้าน หรือสูบบนบ้านตอนไม่มีใครอยู่ ก็ยังคงมีสารพิษจากควันบุหรี่ ติดตามเสื้อผ้า ผ้านั่ง โซฟา เบาะหนังแท่นหิ้งเทียม รวมถึงในรถยนต์ เรียกว่า บุหรี่มือสามซึ่งศูนย์สร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก รพ.รามาฯ ได้ทำการศึกษาวิจัยในศูนย์เด็กเล็กกรุงเทพมหานครด้วยการชักประวัติเด็กเล็กที่มีคนในครอบครัวสูบบุหรี่ จำนวน 122 ครัวเรือน โดยการตรวจสอบโคตินินในปัสสาวะเด็ก ซึ่งสารนี้เกิดจากการได้รับสารนิโคตินแบบทำปฏิกิริยาในร่างกายและขับออกมาเป็นสารโคตินินในปัสสาวะ พบว่าเด็ก 16% ตรวจพบสารโคตินินในปัสสาวะประมาณสูง 2 นาโนกรัมต่อซีซี ซึ่งล้วนเป็นกลุ่มที่มีประวัติมีการสูบบุหรี่ในบ้าน จึงเป็นการแสดงถึงสารพิษตกค้างในตัวเด็กจากการได้รับควันบุหรี่มือสอง และเมื่อให้สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมโปรแกรมเลิกบุหรี่พบว่า 1 ใน 3 เลิกได้สำเร็จและเด็กในกลุ่มนี้จะมีระดับโคตินินในปัสสาวะลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

รศ. นพ.อดิศักดิ์ กล่าวว่า เมื่อการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นชัดเจนว่าเด็กเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายต่อชีวิตจากควันบุหรี่มือสองและมือสาม จึงมีข้อเสนอ ดังนี้ 1.ครัวเรือนควรได้รับความรู้เกี่ยวกับพิษภัยบุหรี่

มือสองและมือสามที่มีผลกระทบต่อเด็ก 2.สถานที่บริการสาธารณะ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น คลินิก หากทราบประวัติครอบครัวมีคนสูบบุหรี่และไม่ได้พยายามสร้างโปรแกรมหรือส่งต่อให้เลิกบุหรี่จะต้องถือว่าเข้าข่ายไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 29 ที่กำหนดให้ทุกคนมีหน้าที่แจ้งเมื่อเจอเด็กตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ เพราะการสูบบุหรี่ในบ้านถือเป็นการกระทำความรุนแรงที่เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ.2562

3.ในส่วนของอาคารบ้านเรือนที่เป็นแบบยูนิตรวม เช่น คอนโดพาร์ตเมนต์ ทาวน์เฮาส์ จะต้องมีการออกกฎหมายห้ามไม่ให้มีการสูบบุหรี่ภายในที่พักลักษณะเช่นนี้รวมถึงภายในห้องหรือตัวบ้านด้วย

ด้านนายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(พม.) กล่าวว่า พ.ร.บ.ส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พ.ศ.2562 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 พ.ค.2562 จะมีผลบังคับใช้หลังประกาศ 90 วัน จึงจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 20 ส.ค.2562 โดยพ.ร.บ.ฉบับนี้จะเน้นการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว ส่งเสริมครอบครัว และคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลต่างๆ

นายเลิศปัญญา กล่าวอีกว่า ในส่วนของการสูบบุหรี่ในบ้านของบุคคลในครอบครัวเมื่อคนในบ้านได้รับควันบุหรี่มือสองและมือสามจนได้รับผลกระทบโดยเกิดปัญหาสุขภาพและยืนยันได้ว่าเกิดจากการได้รับควันบุหรี่ ตาม พ.ร.บ. ใหม่ก็จะถือว่าผู้ที่สูบบุหรี่ในบ้านมีความผิดในฐานะของการก่อความรุนแรงในครอบครัว เพราะทำให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพของคนในครอบครัวอาจจะต้องขึ้นศาลเพื่อพิจารณาความผิด 2 ศาล คือ ศาลอาญา กรณีที่มีการทำร้ายร่างกาย ได้รับโทษตามกฎหมายอาญา และศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ซึ่งศาลอาจมีคำสั่งให้คุ้มครองคนในครอบครัวและสั่งบังคับให้ผู้สูบบุหรี่และทำให้เกิดปัญหาในบ้านเข้ารับการบำบัดและเลิกบุหรี่ เพื่อไม่ให้ทำพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงอีก